

Komáromi Öregdiák

A komáromi magyar gimnázium BARÁTI KÖRÉNEK 13. hírlevele

2007. december

IV. évfolyam

4 . szám

Minden évben többen vagyunk

Baráti körünk harmadik tagsági összejövetelét a gimnázium énekkara nyitotta meg. A szózat elénekzése után az iskola diákjai kedves műsorral köszöntötték a megjelenteket, akiknek létszáma ez alkalommal már jóval meghaladta a százat. Ezt követően Héder Ágnes üdvözölte a jelenlévőket, a vendégek között dr. Bastrnák Tibort, a város polgármesterét, valamint Mester Péter festőművészt és fiát, akik a díszterem hátsó falára készülő freskón dolgoznak. Megköszönte a felkészítő tanároknak: dr. Vitálos Krisztina karnagynak és Fónad Ilonának, valamint a fellépő diákoknak az elhangzott irodalmi összeállítást. Az igényesen összeállított műsor mintegy előkészítette a tanácskozás későbbi menetében elhangzottakat, hiszen a beszámolók, hozzászólások – a körülöttünk zajló történetek láttán elsősorban – nemzeti közösségünk jelenben felerősödő gondjaival foglalkoztak.

Elsőként Komárom polgármestere szolt az egybe-

gyültekhez. Elmondta, hogy az utóbbi öt évben tisztségéből adódóan is nyomon követte az iskola életét, ennélfogva tanúja annak, ahogyan ez a három évvel ezelőtt indult baráti kör fokozatosan erősödik. Nagyon fontosnak tarja ennek a kis közösségnek a tevékenységét, amely a gyökerek ápolásával példát mutat a jövő generációnak, a mostani tanulóifjúságnak is. Kiemelte az összetartozás érzésének erősítésében játszó szerepét, s megköszönte azoknak a fontos találkozóknak a megszervezését, amelyek egyre inkább eseményszámba mennek a város életében.

Az öregdiákok tevékenységéről, anyagi helyzetéről, hírlapjáról szóló beszámolók mellett az iskola jelenlegi helyzetéről, fejlesztéséről, terveiről számolt be az iskola igazgatója, majd a Gaudium vegyeskar hangulatos műsora után fehér asztal mellett folytatódott a baráti eszmecsere arról, hogyan tovább.

Isten hozott benneteket, érezzétek jól magatokat!

MUDr. Bastrnák Ferenc elnök október 20-án elmondott beszédének szerkesztett változata

Kedves Baráraink, Iskolatársaim!

Nagyon boldog voltam, amikor összeszámoltuk, hogy közel 130-an jelezték, eljönnek erre az összejövetelre. Hivatalosan taggyűlésnek kellene nevezni, de nem szeretem ezt a kifejezést. Jellegét tekintve jobban megfelelne a baráti összejövetel, baráti beszélgetés. Ennek megfelelően a beszámolóban sem szeretném a hivatalos formához tartani magam, inkább azt szeretném elmondani, ahogyan én látom ennek a baráti körnek a létezését, működését. Megköszönöm az igazgató úr beszámolóját. Különösen kellemesen érintett az, hogy nagy hangsúlyt helyeznek a nemzet-tudat nevelésére és a gyökerek ápolására. Látva azt, hogy mi történik napjainkban itt is, Magyarországon is, nagyon fontos, hogy egészséges nemzettudatra neveljük gyermekeinket.

2004-ben két diáktársunknak volt egy kezdeményezése, hogy a magyar gimnáziumban valamilyen formában létre kellene hozni az öregdiákok baráti körét, vagy valamilyen csoportosulását. Itt ülnek az ötletgazdák, engedtessek meg, hogy megemlítsen ezt a két hölgyet. Lovász Gabi és Slančík Zsuzsa voltak azok, akik közrefogták az igazgató urat, és így hármában eldöntötték, hogy a legközelebbi találkozóra, amelyet 2004. szeptember 20-ára tűztek ki, mindegyikük hoz legalább még egy embert. Jött egy telefon nekem is, eljöttem, és itt találkoztam nyolc emberrel. Nevük szerepel hírlapunk első számában, amely 2004. decemberében jelent meg. Nagyon köszönöm a két hölgynek és az igazgató úrnak az alap gondolatot, ők tulajdonképpen letették az alapkövét az öregdiák-társaságnak. Hogy volt értelme, azt mi sem bizonyítja jobban, mint hogy minden évben többen és többen vagyunk. Nagy öröm ez számunkra. Ez azt bizonyítja, hogy az iskolának van olyan kisugárzása a diákságra, főleg az itt érettségizettek idősebb korosztályaira, amely bennünket ide ismételtén visszahoz. Örömmünnepek számunkra ezek a találkozások, ahol nemcsak az egykori osztálytársak, hanem más-más évfolyamok végzettjei is találkoznak egymással.

2004. szeptember 20-án tehát kimondtuk, hogy megalakult az öregdiákok és tanárok baráti köre. Az ősz folyamán elfogadtuk az *alapszabályt*, amely megjelent hírlapunk első számában.

Megalakulásunkkor elhatározta a társaság, hogy valamilyen közlési lehetőséget teremtsünk magunknak, így született a *hírlevél*. Minden negyedévben jelenik meg, s diáktársaink ingyen juthatnak hozzá. Természetesen a nyomdai költségeket nekünk állni kell. Ezt részben szponzorok segítségével, részben pedig a tagság adományaiból teremtjük elő. Az itt ülőktől azt kérjük, hogy mindenki saját írói vénája, tehetsége szerint járuljon hozzá íásaival

A résztvevők az iskola tanulóinak műsorát hallgatják

Az iskola énekkara köszönti az öregdiákokat

tartalmának gazdagításához. Aki olvassa, ismeri tartalmát, itt most néhány funkcióját szeretném megemlíteni.

Ezek egyike anyanyelvünk szépségének, gazdagságának bemutatása és támogatása. Amikor jöttek az áttelepültek, hallhattuk a szlovák keveredést. Ma olyan „magyar” mondatokat hallunk, hogy „Toppon vagyunk”, vagy „A hétvégén elmegyünk shoppingolni”. Naponta tanúi lehetünk annak, hogy anyanyelvünk sorvad, funkciója elgyöngül. Meg kell tehát védenünk. Az anyanyelv révén erősítjük az összetartozás érzését. Erre ma óriási szükségünk van, mert a magyarság fogyását nagyon veszedelmes számok jelzik. Nem csak a születési és halálozási aránynak a megváltozása ad okot aggodalomra, hanem óriási a lemorzsolódás, a beolvadás és a kivándorlás veszélye is. Arra kellene törekednünk, hogy ezen valamelyest változtassunk.

További törekvésünk az iskola történetének feldolgozása. Tudjuk, hogy iskolánk 1649-ben létesült, a jezsuiták, majd a bencések működtették 1945-ig. Akkor megszüntették a magyar nyelvű oktatást, s csak 1950-ben indulhatott újra. Mi ezt a történetet szeretnénk aprólékosabban feldolgozni, s ehhez kérjük az önök segítségét. Akinek van a birtokában valamilyen dokumentum iskolánkról, szeretnénk, ha azt kölcsön adná, hogy ehhez felhasználhassuk. Az eddig összegyűlt dokumentumokból készült kiállítás megtekinthető a padlástér folyosóján elhelyezett szekrényekben. Ugyanazon a folyosón lehet látni a régi időkbeli előkerült tablókát is. A gyűjtemény gondozását hosszas keresgélés után Hajtman Erzsébet és Milkovics Terézia vállalták, akiknek ezért köszönettel tartozom. Megkérem önöket, segítsék munkájukat azzal, hogy hozzájárulnak a gyűjtemény gyarapításához, gyökereink felkutatásához.

Alapszabályunkban benne van, hogy gyarapítsuk az iskolai könyvtár állományát, erre kérem tehát innen is minden diáktársunkat. Ez folyamatosan megtehető. Az eddigiek során erre több példa is volt. Különösen fontosak volnának az olyan kallódó, értékes könyvek, amelyek ma már nehezebben szerezhetők be, de nagy mértékben segítenék a diákság történelmi ismereteinek gyarapítását.

Iskolánk hírneve már túlnőtt határainkon. Hírlevelünkben szeretnénk felmutatni a kitűnő tanárai és diákjai által elért eredményeket, és eljuttatni olyan magyarokhoz, akik kételkednek iskolánk sikereiben. ►

► Felszólítom az itt lévőket, segítsenek hírlevelünket eljuttatni olyan magyar családoknak, ahol nem egyértelmű az anyanyelvű oktatás választása. Azoknak, akik nem tudatosítják, hogy az anyanyelv meghatározza gondolkodásmódunkat, ez az ember legfontosabb gondolkodási eszköze. Akik vélt anyagi vagy karrier-szempontok miatt feláldozzák gyermekeik egészséges szellemi fejlődését, nem tudatosítják, hogy az ember gondolkodásának különösen a gyermek- és serdülőkorban egységes, töretlen nyelvi rendszerben kell fejlődnie. Nem tudatosítják, hogy ezzel felszámolják azokat a gyökereket, amelyek a nemzettudatot, történelemtudatot, önismeretet és egészséges önbecsülést táplálják. Ezek a tényezők járulnak hozzá fogyásunkhoz, lemorzsolódásunkhoz. Ezt szeretnénk megakadályozni, ezt szeretnénk valamelyest befolyásolni azzal, hogy minden egyes magyar szülőt még gyermeke óvodás korában arra készítsünk, gondolkodjon el, mielőtt gyermekét iskolába íratja.

Baráti körünk találkozásai három formában történnek. Minden hónap harmadik hétfőjén találkozunk az iskola tanári szobájában. Itt tulajdonképpen megbeszéljük rövidebb távú tennivalóinkat. Ezek a találkozások nagyon baráti hangnemben zajlanak, itt bárki elmondhatja véleményét, javaslatait. Vannak kellemes részei is, amikor születésnapokat, névnapokat köszöntünk. Megköszönöm az iskola vezetésének, hogy ezeket a találkozásokat lehetővé teszi. Köszönettel tartozom azoknak a diáktársainknak is, akik havonta finom pogácsával traktálnak bennünket, tehát aki jó pogácsát akar enni, jöjjön közénk. Mindenki jöhet, nem kell külön kérdezni, jöhet-e.

Másik formája találkozásainknak a nagytalálkozó, amelyet minden év júniusának első szombatján tartunk. Itt kerül

Egy hétfői megbeszélésen

sor a Matúra-oklevelek átadására. Ezek nagyon kitűnő hangulatú, meghitt ünnepségek, amelyekre Horváth József igazgató úr indítványára kerül sor évente. Köszönettel tartozunk neki az ötletért. Az iskola jelenlegi tanulói szép műsorral köszöntik ilyenkor az öregdiákokat. Mellettük legutóbb Stirber Lajos diáktársunk vezetésével a Gaudium vegyeskar is programot adott. Szervezzük ezekre a találkozókra előadásokat is. Volt már előadás Trianonról, a magyar nyelv védelméről, az 1956-ot követő megtorlásokról, a magyar Szent Koronáról. Ezeket elsősorban azok tudják meghallgatni, akik nem a jubiláló évfolyamokhoz tartoznak, hiszen az ünnepek az osztálytalálkozókon vesznek részt. Emiatt felvetődött már, hogy ne tegyük-e át ezeket az előadásokat más alkalmakra, esetleg a hétfői találkozókra, hogy ne kelljen választaniuk a jelenlétüknek. Várjuk a javaslatokat erre nézve is, és a további előadások témáira is.

Harmadik formája a találkozónak ez a mostani, októberi tagsági összejevetel. Itt összegezzük eddigi tevékenységünket, és megbeszéljük, hogyan tovább. Eleinte kételyeink voltak, nem sok-e egy évben két találkozót is szervezni, de a gyakorlat azt mutatja, hogy nem. Örömmel tapasztaljuk, hogy mindig többen vagyunk. 2005-ben volt az első hivatalos tagsági összejevetel, akkor 52-en voltunk, tavaly októberben 70-80 körül; most, ha mindenki eljött, aki jelezte, már vagy százharmincan vagyunk itt. Aki kitölti a jelentkezési lapot és elfogadja alapszabályunkat, az kap egy tagsági igazolványt, amely Nagy János szobrászművész alkotása. Meghatároztunk egy minimális tagdíjat is, de természetesen mindenki annyit ad, amennyit tud.

Meg kell emlékezni arról, hogy a tavalyi októberi találkozó az 1956-os forradalom 50. évfordulója jegyében zajlott. Ezt a találkozót az iskola vezetésével és az 1956-os diákokkal együtt szerveztük. Ekkor emléktábla felavatására került sor ebben a teremben; a tábla egy – sokunk számára addig ismeretlen – történetre emlékeztet. Arra, hogy az akkori diákok nagyon bátran kiálltak a magyar forradalom mellett. Nemcsak a diákok helytállása követel elismerést, hanem azoknak a tanároknak is tisztelettel és köszönettel tartozunk, akik ilyen morális erő megnyilvánulására nevelték a diákokat.

A nagytalálkozón vagy az iskola egyéb jubileumi ünnepségein kerül sor az osztályok névadására, amelyeken mi, öregdiákok, különböző számban rendszeresen részt veszünk. A díszterem Feszty Árpád nevét viseli, további osztálytermek neves tanárok és diákok nevét vették és veszik fel fokozatosan.

Alapszabályunk azt is tartalmazza, hogy erkölcsi és anyagi támogatást adunk a rászoruló diákoknak és tanároknak. Az erkölcsi támogatás természetesen folyamatos. Az anyagi támogatást behatárolják lehetőségeink; eddig egy osztályfőnök kérte segítségünket egyik diákja érdekében, aki anyagiak hiányában nem vehetett volna részt az osztálykiránduláson. Ezt a diákot megsegítettük.

Komoly kapcsolataink vannak más iskolák öregdiákjaival, és szeretnénk ezeket a kapcsolatokat tovább bővíteni. A tatai, a székesfehérvári és a budapesti Szent István Gimnázium mellett minden évben meghívást kapunk a pannonhalmi bencés diákszövetség találkozójára is. Hírlevelünket mindenütt szeretettel és elismeréssel fogadják. Két tagunk, Oláh György és Viola Pál pünkösdkor Csíksomlyón járva felvették a kapcsolatot az ottani iskolával is, nekik is hírlevelünkkel mutatva be létezésünket.

Ennyit eddigi tevékenységünkről. Ennek a találkozóknak lesz egy következő része is, ahol szőlőlé mellett nemcsak nosztalgizálni fogunk, amint azt egyesek olykor szemünkre vetik, hanem arról is beszélgetünk, milyen tevékenységet szeretnénk folytatni a jövőben. Ehhez szeretnénk felvetni előzetesen egypár gondolatot.

Annak idején valami belső kötődés, az anyanyelv révén belénk kódolt tudat hozott bennünket a magyar gimnáziumba, hogy anyanyelven tanulhassunk. Gondolom, ma is ennek köszönhetjük, hogy itt vagyunk. Megjelenésünkkel kinyilvánítjuk összetartozásunkat, demonstrálunk egy bizonyos erőt, amely a magyarságnak biztonságérzetet kölcsönöz. Úgy gondolom, hogy a globalizált világban erre nagy szükség van. Nem vagyunk politikai szervezet, de mindegyikünk felelősséget érez magában a magyarság megmaradásáért. Értelmiségiként bizonyára elgondolkozunk azon a ►

„Szőlőlé mellett”, kis csoportokban

► tényen, hogy sorvad az anyanyelvünk, fogy a magyar népesség, csökken a magyar iskolákba járó tanulók száma. A magyar népesség csökkenése sorvasztja Kárpát-medencei jelenlétünket. Valamit tenni kell ennek mérsékléséért. Felteesszük magunknak a kérdést: kik felelősek ezért? A válasz: mi, mindannyian. Hogyan lehet és kinek a feladata ezen segíteni? Mindnyájunknak el kell gondolkodni azon, mit tud tenni a maga területén. Különösen az értelmiségnek nagy a felelőssége. Korábban voltak nagy nekibuzdulások összehozni a szlovákiai magyar értelmiséget, de ezek mind kifutlaktak. Mi most itt ülünk sorban, ennyi értelmiségi, Szlovákia különböző részeiből. Azt a belső kötődést, amely bennünket ide visszahozott, ki kellene kiterjeszteni a többi magyar iskolára is. Vigyük el ezeket a gondolatokat innen, és klónozzuk ezt a baráti kört! Minden magyar gimnáziumban meg kellene alapítani az öregdiákok körét, és ezeket a köröket évente egyszer valahogy összehozni. Ki lehetne alakítani egy országos hálózatot, hogy egymást támogathassuk.

Szeretném továbbá, ha a jövőben szorosabb kapcsolat alakulna ki az iskola tantestületével. Sokan vannak közöttünk, akik innen indulva váltak sikeres emberré. Jó lenne, ha a mai fiatalok látnák, mire jutottak. Úgy gondolom, meg kellene ismerniük a diákoknak a Szent Korona-tant is, mert ez fontos része nemzeti történelmünknek. A magyar jogrendszer alapját képezte ezer éven keresztül – egészen 1949-ig, amikor egy sztálinista alkotmányt fogadott el Magyarországra, s tulajdonképpen ma is ezt toldozgatja. Ez a jogrendszer a legrégebbi alkotmánynak tekinthető Európában. Büszké lehetünk rá, ma is fundamentumát képezheti egy alkotmányos jogállamnak. Nemzetrészünk további gondjának látom, hogy gyermekeink elhagyják szülőföldjüket, ott hagyva az egyszerű embereket vezető, értelmiség nélkül. Nem azt akarom mondani, hogy ne menjen ki a fiatalság tanulni, tapasztalatokat szerezni külföldre. De valahogy közösen hatnunk kellene rájuk, hogy aztán jöjjenek haza.

Ezekhez a gondolatokhoz várom észrevételeiteket, miközben ezzel a találkozóval is ünnepeljük anyanyelvünk összetartó erejét, győzelmét történelmi hovatartozás-tudatunknak, győzelmét annak az erkölcsi, egyéniséget formáló erőnek, amelyet iskolánk sugároz ki, és azoknak az értékeknek, amelyek az idő távlatából hatványozódnak bennünk. Viola doktor jól kiemelte hírlevelünkben egy írásában, hogy ezek az érzések iskolánk iránt mindig tisztábbak, nemesebbek és erősebbek. Ma, amikor az európai civilizáció kulturális öngyilkosságába rohan, a politikai hatalom pedig megosztja az embereket, szükség van ilyen összetartó emberi közösségekre, mint a miénk. Köszönöm a figyelmeteket.

Pénzügyeink

Baráti Körünk anyagi helyzetéről Slančíkné Bognár Zsuzsa, a kézipénztár kezelője tájékoztatta a taggyűlés résztvevőit. Elmondta, hogy bankszámlánkra futnak be azok a támogatások, amelyeket banki átutalással kapunk, valamint a jövedelmi adók 2 %-áról javunkra rendelkezők támogatásai. Az utóbbiakat évente egy összegben utalja át a Király Püspök Alapítvány, miután az adóhivataloktól megkapta a részesedésünket. A kézi pénztár bevételi forrásai a tagdíjak és készpénzben adott támogatások, ebből fedezzük a folyó kiadásokat, így ez állandó mozgásban van.

A támogatásnak másféle formája is van. Van olyan tagtársunk, aki pl. kéthavonként rendszeresen küldi a Bécsi Napló 5-6 számát. Sokan folyamatos tevékenységükkel (a levelezés, a kapcsolattartás biztosítása, a hírlevél készítése és terjesztése, adatgyűjtés, dokumentumgyűjteményünk gondozása, számlakezelés) járulnak hozzá a Baráti Kör munkájához. Nekik külön köszönet jár. Ugyancsak támogatóinknak köszönhetjük, hogy évente szerény vendéglátást tudunk biztosítani a taggyűlés résztvevőinek, ezért is hálás köszönetünket fejezte ki.

Kiadásaink legnagyobb tétele a hírlevél nyomtatása. Évente négyszer jelenik meg, egy-egy szám nyomtatása a példányszámtól és a terjedelemtől függően 7-9 ezer korona között mozog. A hírlevelet igyekszünk minél több diáktársunknak eljuttatni, nem csak a bejegyzett tagoknak. Az utóbbiak száma a taggyűlés idején 231; ebben az évben 35 új taggal gyarapodtunk. Hárman sajnos örökre eltávoztak közülünk. Évfolyamonként kialakítottunk kisebb sejteket, ezek megbízottjainak segítségével terjesztjük a lapot és egyéb információkat. Ahova nem tudjuk eljuttatni ezzel a módszerrel, oda postán küldjük el, de még így is elég tetemes összeget tesz ki a postaköltség. Azok a regisztrált tagjaink, akik postán kérik a lapot, rendszerint magasabb tagdíj befizetésével igyekeznek ezt kiegyenlíteni.

Egyéb kiadásaink között szerepel egy nagyobb összeg, amelyen 10 ajándékkönyvet vettünk (*Komárom, a Duna Gibraltárja* címűt) abból a célból, hogy ha meghívást kapunk baráti egyesületektől, ne menjünk üres kézzel, vagy vendégeinket megajándékozhassuk vele. Ebből eddig egy talált gazdára, amellyel Horváth József igazgató urat köszöntöttük 80. születésnapja alkalmából. Továbbá vettünk egy diktafont a hírlap készítéséhez.

Slančíkné Bognár Zsuzsa összegezve elmondta: számlánk állása azt mutatja, hogy egyrészt nem herdáljuk el a pénzt, másrészt most már nagyon jó támogatóink vannak, akiknek a segítségével az említett kiadásokat fedezni tudjuk.

Stirber Lajos vezényletével a Gaudium vegyeskar ad műsort

Baráti Körünk elnökének felkérésére az iskola igazgatója, Andruskó Imre bemutatta a jelenlévőknek az iskolában folyó munkát. Az iskola történetének rövid áttekintése után szólt az utóbbi években elért eredményekről, fejlesztésekről, vázolta, milyen tagozatok, szakköri foglalkozások és szórakozási lehetőségek közül választhatnak az ide jelentkező tanulók, s milyen célkitűzéseik vannak a jövőre nézve. Előadását az iskola tanára, Kovács György, maga is öregdiák – számítógépes bemutatóval kísérte.

Az iskola munkáját illetően az igazgató elmondta: négy alapelv képezi a fundamentumot: a magas szintű szellemi tudás, az egészséges magyar öntudatra nevelés, a tolerancia, valamint a gyökerek ápolása. Az utóbbi része az öregdiákok tevékenysége is.

Végül képekkel illusztrálta, hogy az iskolában nem csak tanulnak. Fontos számukra, hogy a tanulók jól érezzék magukat, ezért számtalan oktatáson kívüli tevékenységi formát, szórakozási lehetőséget biztosítanak a tanulóknak (van gyógytorna, megszervezik a sítúrákat, úszásoktatást, színházba, kirándulásokra járnak, működik az iskolában filmklub, tánciskola, táncház; író-olvasó találkozókat, beszélgetéseket szerveznek neves közéleti személyekkel; megünneplik a nevezetes évfordulókat, emléknapokat). A magyarság összetartozását kívánják hangsúlyozni azzal, hogy aktív baráti kapcsolatokat ápolnak egy erdélyi és egy budapesti gimnáziummal.

Az új eszközök beszerzését alapítványok támogatták

Az előadásból képet kaptunk arról, milyen fejlesztésekre került sor az utóbbi néhány évben. 2003–2007 között a tetőtér beépítése során kialakítottak 3 informatikai, egy nyelvi és egy multimédiás eszközökkel felszerelt szaktantermet, továbbá egy könyvtárhelyiséggel, egy hagyományos osztályteremmel és egy tanári szobával bővült az iskola. Azt követően felújították a fizikai, majd a kémiai laboratóriumot. Az átépítések és a helyiségek berendezésének anyagi fedezetét főleg alapítványi támogatásokból biztosították. Különösen sokat köszönhetnek a Közép-európai Alapítványnak (CEF), a Pro Professione Alapítványnak és az Illyés Közalapítványnak. Nem kevés szerepe volt a támogatások elnyerésében annak, hogy az iskola tanulói rendszeresen kimagasló eredményeket érnek el főleg a fizikai és a matematika nemzetközi versenyeken.

Az iskola diákjai ezeken a helyeken bizonyították felkészültségüket

Az iskola jelenéből

Azt szeretnék, ha minél többféle hatás érne a diákokat, ezért neves személyeket: művészeket, tudósokat, politikusokat hívnak meg előadni az iskolába. Az iskola képgalériája illusztris személyek látogatását mutatja. Voltak köztük iskolánk egykori, ma magas beosztásba került diákjai is, akik személyes példájukkal bizonyították, hogy magyar iskolából indulni nem jelentett számukra hátrányt az érvényesülésben, sőt! Az előadásokat, filmvetítéseket beszélgetések követték, amelyek nemzetünk közelmúltbeli történelmét hozták közelebb a tanulókhöz. Ez is része az egészséges nemzeti tudat fejlesztésének. Különösen akkor van ennek jelentősége, ha tudatosítjuk, hogy ma a fiatalok egyre nagyobb számban mennek ki külföldre, ki csak szerencsét próbálni, tapasztalatokat szerezni, ki pedig már ott találja meg boldogulását, és nem jön ide vissza. Van olyan osztályuk, ahol a 28 érettségizett fiatalból ma 26 külföldön van.

Az igazgató felhívta még a figyelmet a demográfiai mutatókra: a mai kilencedikes tanulók számához képest a 2015/16-os iskolai évre 35-40 %-os gyermekszámcsökkenéssel kell számolnunk általában. Ez a komáromi járásra vonatkozóan azt jelenti, hogy a mai 1210 helyett akkor már csak 891 kilencedikes lesz (ma ennyi hatéves gyermek van a járásban). Ezek valós számok, ehhez az iskolának igazodniuk kell.

A **hozzászólók** közül Horváth István elmondta, nem jól látják, akik azt mondják, hogy csak nosztalgiazni járunk össze. Az öregdiákok legfőbb feladatát abban látja, hogy láthatóvá tegyék magunkat olyan magyar szülők előtt, akik nem ismerik az iskola eredményeit. Nem elsősorban az érettségizettekre gondol, mondta, hanem azokra is, akik addig nem jutottak el, vagy éppen szlovák iskolát végeztek. Azért, hogy lássák, létezik egy olyan társaság, amely értelmiségiekből áll, akik magyar iskolából indultak, vitték valamire, és érdemes ezt a példát követni.

Szócs Ferenc arról beszélt, hogy sokan vagyunk itt olyanok, akik bekapcsolódunk falusi szervezetek, a Csemadok vagy más civil szervezet munkájába. Azt javasolta, hogy ezek összejövetelein szánjunk rá néhány percet, és hívjuk fel az ott élők figyelmét arra, hogy mennyire fontos az anyanyelven való tanulás, és milyen eredményeket értek el azok, akik annak idején magyar iskolából indultak. Lássák, milyen szintre jutottak. Nincs miért szégyenkezniük. Talán néhány szülőt így is sikerül a magyar iskolák felé téríteni.

Dr. Hrdy Miklós arra mutatott rá, hogy egy 1500-as lélekszámú községben él és dolgozik, ahol három orvos és egy állatorvos működik, akik mind magyar iskolából indultak. Mindnyájan sikeresen, időben elvégezték az egyetemet, nem voltak nehézségeik. Rá kell mutatnunk erre, hogy a fiatal szülők lássák ezt, és tekintsék példának.

Bástiné Bozsóky Magdolna megerősítette: Már az óvoda előtt, vagy legalább az óvodában el kellene érni a szülőket, hogy felhívjuk a figyelmüket, válasszák a magyar iskolát, mert ezzel tesznek jót gyermeküknek. Felvállalhatnánk, hogy szülői értekezleteken beszélünk erről nekik.

Többen helyeselték azt a gondolatot, hogy az itt végzettek, akik jelenleg más iskolákban működnek, a mi példánkból kiindulva alapítsanak más gimnáziumokban is ilyen baráti köröket, s szervezzük meg, hogy ezek képviselői évente egyszer találkozzanak. A fiatalok külföldön maradása ellen csak nagyon tudatosan lehet küzdeni, hiszen mindnyájunknak jó az, ha fiataljaink megismerik, milyen az élet más országokban, de visszavárjuk őket, mert szükségünk van a tudásukra.

Stirber Lajos hangsúlyozta, Kodály kórusművel nyitották műsorukat, mert az idén kettős Kodály-évforduló van, s ha valaki sokat tett a magyar nemzettudatért, akkor az Kodály Zoltán volt. Bartók Béla szerint ő a legjobb magyar zeneszerző. Ők ketten népdalgűjtéssel kezdték. Sok követőjük volt Magyarországon is és nálunk is. Emlékezzünk Ág Tibor gyűjtéseire, vagy itt Komáromban Dobi Géza munkájára. Minden területen meg kell becsülnünk nagyjainkat.

Támogatóink 2007-ben (okt. 20-ig):

Készpénzzel támogattak:

Altdorfferné T. Berta
Asbóth József
Ádám György
Farkas István
Fekete Antal
Gál László
Ing. Hrasna /Bastrnák/ Györgyi
MUDr. Hrdy Miklós
MUDr. Jánossy Éva
MUDr. Krajcsi Géza
Rázgha Béla
Ing. Szafkó András
Dr. Szathmáry /Szalay/ Mária

Adójuk 2 %-ával támogattak:

Altdorffer Alfréd
Altdorfferné T. Berta
Bajcsi Anna
MUDr. Bastrnák Ferenc
Habeníková Alžbeta
Horváth Zuzana
Dr. Jakab István
Jókai Mária
Károlyi Tibor
Ing. Kurucz András
N.Lél Rt.
Orosz Ladislav
Rafai Árpád

Postánkból

Kedves és tisztelt Öregdiákok!

Őszinte elismerésem és megbecsülésem az öregdiák-egyesületnek, a vezetőknek, és személyesen dr. Bastrnák Ferinek. Jól éreztem magamat köztetek, jó volt „megmelegedni”, és igenis: nosztalgizálni. Ti. úgy vélem, hogy a nosztalgiának van összetartó ereje, amely a múltba visz vissza, és ezáltal a történet és a történelem bizonyos részét is képezi. A nosztalgia valami közöset reprezentál, amire építeni is lehet, nemcsak romantikázni.

Mivel a legutóbbi taggyűlésen (okt.20-án) felszólítottatok bennünket a konstruktív dialógusra, szeretném a margóra tenni a következőket:

Az évek folyamán, amióta „hazajárok”, kb. 1981-től, megszoktam, hogy az emberek el-elveszék – gyakran nem kis szemrehányással –, hogy ők is „kint maradhattak” volna annak idején, de a becsület, a szívük és kötelességük nem engedte nekik. Ezt mindig türelmesen és elismeréssel, kicsit szégyenkezve végighallgatom. Szeretném most megjegyezni: az első időkben itt Nyugaton megtörtént, hogy kedvesen és érdeklődve megkérdezték tőlünk, mi is a különbség cigány és magyar között. (Nehogy félreértést okozzon ez a megjegyzésem! Vannak olyan cigányok – romák, hogy politikailag helyes megnevezést használjak –, akiknek örülök, hogy magyarnak vallják magukat. Viszont találkoztam olyan magyarokkal is, akiktől szívesebben vettem volna, ha nem vallják magukat magyarnak.) Az is megtörtént, hogy a magyarokat lombos szoknyában és nyérítő lovakon képzelték el. Ami ellen nincsen kifogásom, ha egyúttal tudnának a tudományos, ipari, irodalmi, kulturális és más modern magyar vívmányokról is. Ezzel csak azt akarom illusztrálni, hogy milyen alapvető előítéletekkel és téves besorolásokkal küzdöttünk.

Érdekességként megemlítem a magyar nők imázsát is. Minden magyar nő szép, temperamentumos, kedvesen buta, számító, és mit tudom én még, mi, à la Zsa-Zsa. Hogyan és miképp lehet ezen a képen változtatni? Ez is feladat volt, akármilyen triviálisnak hangzik is. Mi, az itteni magyarok, kötelességünknek tartottuk, hogy helyesen reprezentáljuk nemzetünket, korrigáljuk, ami korrigálni való, és hogy szóval és tettel támogassuk régi hazánkat. Ezt feladatnak tekintettük. Mint egyetemi tanár, egy-egy mondattal mennyi és milyen fontos tájékoztatást tudtam átadni a magyarokról! Hányszor magyaráztam el, hogy mit jelent a Felvidék és Erdély, ahonnan nem csak Dracula származik! Több ezer fiatalnak ültettem tudatába a magyarok tragikus sorsát, múltbeli és jelenlegi küzdelmeiket. Sőt azt is, hogy van egy önálló magyar nemzet, nem csak a szovjetek egyik függeléke. Minden szemesztert úgy kezdtem, hogy megmagyaráztam, honnan vagyok, hogy miért vagyok itt, milyen politikai és

Prof. Szathmáry (Szalay) Mária

1956-ban érettségizett Gáspár Tibor osztályában. 1962-ben közgazdasági mérnöki oklevelet szerzett. Idehaza utoljára a pénzügyminisztériumban dolgozott osztályvezetőként, előbb Prágában, aztán Pozsonyban. 1968 után elhagyta az országot, Nyugat-Németországban egy svájci konszernnek dolgozott. Miután férjét áthelyezték az Amerikai Egyesült Államokba, ott egyetemi oktató lett, 1990-ben docenssé, később tanárrá nevezték ki. Két gyermeket nevelt fel, s ma nyugdíjasként New Yorkban él, ahol két kis unokájáról gondoskodik. Harmadik unokája idén augusztusban született Bangkokban.

Férjével együtt mindig kötelességüknek tartották, hogy erejükhez mérten „otthon” segítsenek. A 70–80-as években ez nem kis megterhelést okozott számukra. Volt idő, amikor egyidejűleg 27 személy, család, vallási és kulturális intézmény, könyvkiadás, újság vagy iskola kapott tőlük támogatást. Közöttük volt és van ma is a komáromi magyar gimnázium. Ma már nemigen tudja senki, honnan jöttek a 80-as évektől kezdve a komáromi gimnáziumba a dobozok tele angol nyelvű szakkönyvvel és irodalmi művekkel, hogy ki és hogyan támogatta az irodalmi színpadot, mert a Szathmáry család igyekezett névtelen maradni, és ma is azt vallja, hogy ezért nem jár köszönet, ez kötelességük.

történelmi okok hoztak az USA-ba. Mindamellet a magyarságról alkotott képre 1956 októbere is megtette a kellő hatást Nyugaton. A hihetetlen bátorság és a szabadság eszménye – amire az amerikaiak különösen érzékenyek – elismerést, csodálatot és részvétet váltott ki az emberekből. Sőt, szégyenérzetet és bocsánatkérést is.

Mi, itteni magyarok, kimondottan küzdelmet folytattunk a 2. és a 3. generációs magyarokért. Magyar cserkészcsapatok, magyar templomi-egyházi egyesületek fenntartása, kultúrestek, ünnepségek, könyvkiadás, újságok támogatása, zeneestek, táncestek, vacsorák stb., ezek voltak az eszközeink. Ezzel szeretném megmutatni, hogy vannak más utak is, más formája is annak, hogy az ember ember legyen, és magyar. Az itteni magyar barátaim és ismerőseim majdnem mindegyike megállta a helyét szakmailag, a magánéletében, és mint magyar ember is.

Még csak annyit, hogy az „öregdiákokról” értesítettem a NY-City-i Szent István-templomot, a Passaic-i Szt. István templomot, yonkersi Szt. Margit-templomot, a Magyar Házat NY-ban, és a Bodnár Gábor Cserkészházat Garfieldben. Az öregdiákok lapját kivettem egy Ny-i magyar utazási irodába. Ott több ember fogja látni, mint bárhol máshol.

A további igyekezetekhez erőt, egészséget és Isten áldását kívánom:

Szathmáry /Szalay/ Mária

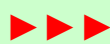
A mi fiatalságunk

Mármint azoké, akik a huszadik század harmincas éveinek elején születtünk, s a harmadik évezred kezdetén már a hetvenes éveinket tapossuk. Tapossuk? Tipegjük, sántikáljuk..., már akik még megvagyunk.

Sokszor elgondolkodom azon, ha a mai ifjúságot látom, vajon nekünk volt-e fiatalságunk, ifjúkorunk. Voltunk-e, lehettünk-e gondtalan, reményekkel teli,

önfeledten vidám fiatalok? Ilyenek, mint a mostaniak – bár gondjaik nekik is vannak – semmiképpen nem. Mi a nagykorúságunkig, felnőtté válásunkig sok mindent megéltünk. Tizenéves korunk megrázó élményei, megpróbáltatásai mindannyiunkra erősen hatottak. Azt, amire most visszaemlékezem, közülünk sokan megírhatnák.

A mi fiatalságunk

Gyermekkorom a második világháború viszontagságainak, az első bombázásoknak az átélésével egycsapásra véget ért. Mert kedves osztálytársunk, Bandler Irénke – a nagy sárga csillagával – a semmibe tűnt; Viola Herta barátnőmet meg a lebombázott házuk beomlott pincéjének ablakán húzták ki, s ettől egész életére klausztrofóbiás lett. Felfogtuk, hogy milyen könnyen meg lehet halni. Szüleink állandó aggodalomban éltek. Átéreztük a légiriadók félelmeit, a fronton elesett katonák hozzátartozóinak bánatát. Megismertük a műrostos anyagokat, a melaszt, a burizst, a fatalpú szandált (szépen kopogott); a szappant és a szaloncukrot otthon főztük – ha volt miből. Tizenhárom éves voltam, amikor átzúgott felettünk a front. Még csak ha átzúgott volna! 45 januárjában szállta meg az orosz (szovjet) katonaság a falunkat, de a front megrekedt. Talán azért, mert a szeszgyárban még rengeteg répaszesz maradt. Láttam hóban fetrengő orosz katonát, azt mondták: meggyulladt benne a pálinka. A falu hat hétre pokollá változott. Pincékben, bunkerekben tengődtünk. A katonaság felélt minden ehető és iható dolgot. A falu többször cserélt gazdát. A temető a frontvonalban volt. A civil halottakat koporsó híján szekrényekben temették el a házak udvarán, kertekben. S csak február 12-e után – mikor az orosz csapatokat az Ipolyig viaszorították – viheték ki őket végső helyükre, a temetőbe. Édesapám mint lelkes két hétig temetett. A fiatal fiúkat ekkor vitték el a németek. Romokat takarítottak. A 15 éves bátyámat Érsekújvár bombázásakor – a nagy zűrzavarban – szöktette haza édesanyám. Majd májusban újból átvonult a falun az orosz hadsereg, meg sem álltak Berlinig. A háború véget ért.

Reménykedtünk. Hálát adtunk Istennek, hogy a pusztá életünk megmaradt. Szép tavasz volt. Takarítottuk a romokat, a lakást; számba vettük a megmaradottakat. Vártuk haza a távollévőket. Beültettük a kertet, kotlóst, tojást kaptunk a távolabb lakó rokonoktól. Mintha éledezeni kezdtünk volna. Még nem tudtuk, mi vár ránk.

Falunkból a Beneš-dekrétumok alapján 1946/47 különösen hideg telén 104 családot (idősekkel és gyerekekkel együtt 441 személyt) hurcoltak el kényszermunkára Csehországba. 14 évesen láttam, ahogy katonai teherautóra rakták őket, s szállították a távolabbi vasútállomásra. A szomszédainkat is. Csak a fiatalasszonyt engedték a pólyás kislíval beülni az autó kabinjába, az „öregszüle” és a többiek fagyban, szélben a kevés holmijuk tetején a nyitott teherautón ültek. Erős fagy volt, jeges szél fújt, s fűtetlen marhavagonba rakták őket... Nekünk „fehérlapunk” volt. Falunkból harmincnégy családot telepítettek Magyarországra, a legjobb gazdákat. Megérkeztek a „betelepülők” is. Szüleim már becsomagoltak, várták az értesítést. Ránk állítólag csupán azért nem került sor, mert nem volt elég vagon. A kollektív bűnösség azonban ránk is vonatkozott. Édesanyám eleinte a lakásunkon tanította a közel lakó gyerekeket, de pár hét után eltiltották. Én 14 évesen nem tudtam megérteni, hogy ugyan miért, miben voltunk mi vétkesek. Állampolgárságunk nem volt, s a vagyunkat (nem sok volt) elkobozták.

Magyar iskola nem nyílt. Két hónapig az áldott emlékü bencés tanárok tanítottak a rendházban, majd amikor onnan kitiltottak bennünket, házaknál, udvarokban sámlin, kisszékeken ülve hallgattuk őket, a térdünkön írtunk. De még mindig emlékszem Hajdú Lukács, Bíró Lucian, Serédi tanár urak óráira. Bizonyítványt nem adhattak. Az érsekújvári gimnáziumban vizsgáztunk, majd később szökte Magyarországon.

Engem egy „kettős birtokos” néni vitt át Dél-Komáromba úgy, hogy a lánya kabátját és sapkáját adta rám. Neve ugyanis szerepelt az édesanyja papírjain, de a fényképe nem. A bátyám csónakon szökött át többekkel, de elfogták őket, egy hét után édesapám „váltotta ki” Párkányban. Csontig soványodva került haza, betegen.

1948 őszén kollektív útlevelemmel mehettem át a határon azok a diákok, akik csak magyar iskolában akarták és tudták folytatni tanulmányaikat. Én először Pápára kerültem, és a „Nátusban” (református kollégiumban) kaptam helyet. Itt még „hagyományos” nevelés folyt Pentzl Ilonka igazgatónő szigorú felügyeletével. Aki látta az Abigél c. filmet, el tudja képzelni, milyen lehetett. Akkor még nem fogtam fel, hogy mennyi mindenre, mennyi szépre és jóra megtanítottak ott egy év alatt. Mégpedig olyan alaposan, hogy – miután ezt az egyházi intézményt is megszüntették – a következő tanévben átkerülve Győrbe, népi kollégiumba, még itt sem kopott le rólam az, amit ott megtanultam. Talán ez a két év, amelyet Magyarországon tölthettem (tölthettünk), erősítette meg bennem (bennünk) azt a tudatot, hogy a sok rossz, a hontalanság, a kirekesztettség évei után valahová tartozhatunk, ahol törődnek velünk, felkarolnak bennünket. (Sajnos, 2004. december 5-e után, a Himnuszot és a Szózatot énekelve, már megint elsírom magam.)

13 és 17 éves korunk között valamiféle furcsa, átmeneti állapotban éltünk. Már nem voltunk gyerekek, de az átéltek okán nem fiatalok, hanem inkább „koravén” felnőttek letünk. Igazán fiatalnak csak akkor kezdtük érezni magunkat, amikor végre 1950-ben visszakerülve szülőföldünkre, az újra megnyílt magyar gimnáziumban tanulhattunk. Sokfelől jöttünk, sokféle tapasztalattal, lelki traumával, de tudással is. Tanáraink is fiatalok voltak, ők is átérték azt, amit mi. Élveztük egymás társaságát. Ekkor már tudtunk örülni, vidámak lenni. Már divatoztunk is! Zöld hubertuszt (lódenszövetből készült) és Montgomery-kabátot (katonás jellegű vállpántost) lehetett kapni a boltokban. Majdnem mindegyikünknek ilyen volt. Mi, lányok pöttyös kendőt meg baretsapkát hordtunk, de nagyon sokféleképpen! A családtagoktól örökölt régi ruhákat alakítottuk át; ha kinőttük, megtoldottuk az alját. A fiúk is divatoztak: sötét nadrág, fehér ing, nyakkendő volt az elegáns öltözkűk. Majd új divatot teremtettek az ún. jampecek. Szűk csónadrág, a zakó gallérja erősen hátracsúsztatva, hosszú haj... Nekünk tetszett. Bizonyos lázadásnak tartottuk a viselkedésüket, a viseletüket, tiltakozásul az „egyenlősítés”, az „egyenruhásítás” ellen. Mások voltak. ▶▶▶

A „jampecek” – bár itt kötelezően gálaruhában. Alsó sor: Kovaly Gabi és Béla, Székely Pista, Kovács Jóska, felső sor: Tóth Tihi, Dömös Imi, Németh Laci (Tüpüke)